

NAŠ GLAS

**Glasiło Osrednje Zveze javnih
nameščencev in upokojencev
za Slovenijo v Ljubljani.**

Cena posamezne šte. 2 K 50 vln.

„NAS GLAS“ izide vsak četrtek.

Celoletna naročnina K 100.—

Polletna naročnina K 50.—

Četrletna naročnina K 25.—

Za inozemstvo je dodati poštnino. Oglasi
po ceniku.

Uredništvo: Ljubljana, Rimska cesta šte. 20/II. Rokopisov ne vrača, ako se ne priloži znamk. Dopise v latinici in cirilici sprejema le podpisane in zadostno frankirane. Rokopise je pošiljati samo uredništvu v Ljubljani.

Upravništvo: Na naročila brez denarja se ne oziramo. Naročnina naj se pošilja po nakaznici oziroma položnici le v Ljubljano, Vodnikov trg št. 5/L. Tja je pošiljati tudi zbirke za naš tiskovni sklad.

— t — (Ljubljana):

Svoji k svojim!

Tovariši, ne pozabljajte, da imate namram svojim organizacijam ne le pravice, nego tudi dolžnosti. Ako zahtevate, da Vas društvo zastopa in se za Vas zavzema, morate tudi Vi storiti vse, da društvo napreduje, raste in se razvija. Plačujte redno članarino, poročajte mu, delujte zanj in se udeležujte njegovih sej, obč. zborov in prireditev!

Ako zahtevate, da »Naš Glas« zastopa Vaše interese in pobija vse, kar je Vam na škodo, morate biti njegovi naročniki in dopisniki. Brez denarja in rokopisov ni mogoče izdajati lista. Agitirajte torej za svoje glasilo, pridobivajte mu naročnike zbirajte za naš tiskovni zaklad ter se ga spominjajte z darili pri vsaki priliki.

Ako zahtevate, da naše »Samopomoči«, ki jih je že 21 po Sloveniji, uspevajo, se jih držite zvesto in vztrajno! Vaša dolžnost je, da stojite za njimi ne le v dobrih časih, nego še bolj v neugodnih. Zakaj uspeh »Samopomoči« je Vaš uspeh, a neuspeh »Samopomoči« je tudi Vaš neuspeh.

Le če dosledno organizirano mislite in delate, je mogoče doseči napredek. Ako la ste organizirani le od časa do časa, le kadar imate korist od tega, ne pridemo nikjer nikamor. Doslednosti pa manjka strašno. Za organizacije se brigate le takrat, kadar jih potrebujete, kadar se boré za Vas zaradi novih doklad, zaradi novih povškov ali zaradi pragmatičnih vprašanj. Sicer se za organizacije ne brigate ter jih naravnost sramotno zanemarjate. Kadar stojimo sredi borbe za želodec in denarnice, so vse seje sijajno obiskane. Ko pa je borba dobojevana, so seje komaj sklepčne.

In ista je z »Našim Glasom« in ista je z »Samopomoči«. »Naš Glas« ni glasilo uradništva niti poduradništva, niti slug, nego je glasilo vseh javnih nameščencev. Vsak dopis, ki je stvaren, dostojen in pameten, je dobrodošel. Ni treba, da je dopisnik stilist. Neštevilko dopisov in člankov iz nižjih kategorij je že prinesel rad ter jih je urednik priredil za tisk. Ni je številke brez vesti in poročil iz vseh različnih »kupin«. Glavno je, da se sproži misel, stavi predlog, izrazi želja ali dvom: to zna vsakdo. Seveda nismo vedno vsi iste misli: niti med krvnimi brati in sestrami ne vlada vselej popolna skladnost v mišljenju. Strašno dolgočasna bi bila družba, ki bi drug drugemu le prikimala. Debata je vedno zanimiva in poučna. Več oči več vidi, več glav več ve. Zato ni treba nobene zamere, če mi tovariš dokazuje, da se varam. Kdor si domišljuje, da ima vedno le on sam prav, ni socialen človek in z njim ni mogoče složno delati. In dubiis

libertas, in necessariis unitas, in omnibus charitas! je dejal že Latinec. V dvomljivih zadevah vladaj svoboda, v potrebnih složnost, v vsem pa ljubezen, ki razumeva in odpušča. Žal, da se mnogo javnih nameščencev XXI. veka ne more duševno dvigniti na stališče starega Rimljana. Če ne trobiš z njim v isti rog, je razžaljen. S tem pa kaže le svojo omejenost in trmasto sebičnost; vidi le sebe, za misli in želje drugih mu nič ni mar. »Naš Glas« pa je tribuna vseh za vse!

Tako je tudi z našimi gospodarskimi podjetji. Da imate do teh velike dolžnosti, se niti ne zavedate. Le če jih dosledno držite, če vztrajate ob njih v dobrih in slabih časih, če kupujete vedno in izključno vse kar koli je možno le pri »Samopomoči«, le potem smete pričakovati uspehov in napredka. Če pa poznate »Samopomoč« le takrat, kadar je najcenejša in najboljša, a ji takoj obrnete hrbet, če ji nagaja besna, sovražna konkurenca, ste sami svoji sovražniki! Zakaj »Samopomoč« je Vaše podjetje in kdor kupuje pri trgovcih namesto pri sebi, koplje jamo sam sebi, svojemu podjetju. Kje ste še videli trgovca, ki bi zahajal kupovat h konkurentu? A Vi to delate, ker ste nezavedni in nimate pojma o doslednosti organizirancev. »Vsi za enega, vsak za vse!« velja zlasti za gospodarska podjetja. Kjer pa ni zvestobe, je vsak napor zaman.

Zasluga naših »Samopomoči« je, da znižujejo trgovci vse cene; če bi »Samopomoči« ne bilo, bi šle cene vedno kvišku ali pa bi vsaj še dolgo ne padle. Jasno je, da bi naše gospodarske zadruge radi trgovci zadušili in zadavili; zato so se organizirali proti njim ter storé vse in prodajajo blago celo v lastno izgubo. Upajo namreč, da si trenutno škodo kasneje trikratno nadomestijo, če zadrug več ne bo. A Vi, tovariši, jim pomagajte? Vi kopljete sami sebi gmotno propast? Ali ste res tako slepi in zavedeni? Hvala Bogu, večina tovarišev še ni tako korumpirana in bedasta, nego še vedno — misli! Toda lahko bi bilo trikrat bolje in potem bi stale tudi vse naše gospodarske zadruge trikrat močnejše. Lahko bi imele velikanški promet, vedno več, novega, najboljšega blaga, vedno več dobička, s katerim bi lahko pritiskale na cene, lahko bi konkurirale na vse strani.

Začetek je povsod najtežji; poslej bi bil razvoj mogoč. Toda mogoč je le, če se ravnamo vsi vselej in za vsako ceno po geslu: »Svoji k svojim!« Drugače moramo padati in nazadovati po — krivdi nezavednežev.

Si že pridobil novega naročnika?

Fr. Vajda, (Ptuj):

Profesorske plače in druge zadeve.

1. Končno se torej res izvršuje izenačenje profesorskih plač v celi državi. Stvar se razvija popolnoma po programu: uedinjenju učiteljskih društev je sledilo izenačenje učiteljskih plač, uedinjenje profesorskih društev (oktobra 1920) je prineslo izenačenje profesorskih plač z novim letom 1921. Sicer bo še trajalo, predno dobimo nove plače, toda dobili jih bomo.

Razvoj v teh dveh slučajih bodi navodilo vsem drugim kategorijam, ki še nimajo izenačenih plač: napravimo močno uedinjeno organizacijo vseh javnih nameščencev v vsej državi! V času, ko se dela ustava, bo imela ta organizacija mnogo hvaležnega dela: izenačenje plač, službeno pragmatiko, odpravo korupcije, kjer obstoja, itd.

Kolikor smo izvedeli o smernicah novih profesorskih plač, smo pač razočarani. Ureditve učiteljskih plač se je izvršila z neko kavalirsko velikopoteznostjo. Tega ne moremo trditi o profesorskih plačah. Zavarujem pa se že vnaprej proti temu, da bi se te vrstice zopet smatrale kot napad na učiteljstvo. Če bi sploh bil kakšen napad v tem članku, potem bi bil naperjen edno proti ministru in njegovim površnim svetovalcem.

Učitelj, ki pride z učiteljskega, ima začetne plače 2400 dinarjev. Srednješolski suplent, ki pride z univerze, ima 1800 dinarjev.

Srednješolski abiturient je po srednješolski maturi, ki je pač vsaj enakovredna z maturo na učiteljskem, študiral 4 leta na filozofski fakulteti. Za to svojo znanstveno radovednost je pri nastopu službe kaznovan s tem, da ima za 600 din. letno ali za 200 K mesečno nižjo plačo kakor učitelj začetnik. Ker je učitelj iste starosti v tem času že dosegel drugo plačilno stopnjo, je razlika še večja. Šele po 9 službenih letih ima profesor trajno nekaj višje prejemke kakor učitelj. Če se upošteva, da je med tem postal že okoli 35 let star in je tako zamudil ustanovitev lastne rodbine, ker mu službeni prejemki tega niso dovolili, potem se vidi tudi socialna škoda te krivične ureditve plač.

Pri vsem tem se mora vpoštevati, da mora visokošolec svoje filozofske študije dovršiti na svoje stroške. Le malokateri je tako srečen, da dobi par sto kron državne podpore. Nasprotno pa dobijo učitelji, ki se hočejo dalje izobraziti v meščanskošolskih tečajih ali na pedagoški visoki šoli, popoln dopust z vso plačo, ki

znaša sedaj najmanj 2600 K mesečno, poleg tega pa še posebne podpore. Z 2600 K mesečno bi lahko študirali 2—3 visokošolci. Skrajni čas je bil, da so se uredile razmere ljudskošolskih učiteljev; ni pa treba, da se s krivično ureditvijo seje razdor med posamezne skupine javnih nameščencev in da se daje manjša začetna plača za poklice, ki zahtevajo daljši študij.

2. Srednješolski ravnatelji so razdeljeni na 3 razrede s plačami po 5000, 6000 in 7000 dinarji. Ravnatelj popolne srednje šole more postati šele po 15 službenih letih kot profesor. Ker pa ima profesor po 17. službenih letih 5400 dinarjev plače, zato je ravnatelj od začetka 18. do končnega 20. službenega leta na slabšem, nego bi bil kot profesor; prihodnjih 5 let pa ima enako plačo. V čem potem obstoja nagrada za množino dela, ki je spojeno z vodilnim mestom?

Po prevratu me je narodna vlada postavila za začasnega ravnatelja na takrat še nemški gimnaziji v Ptuj. Ko je čez leto dni služba bila razpisana za stalno, sem resno premišljal, ali naj vložim prošnjo ali ne. Končno sem vendar prosil, ker me je bilo sram pred samim seboj, da si ne bi upal stalno voditi zavoda, katerega sem v enem prehodnem letu srečno obrnil iz nemškega na slovenskega, in se pri tem število dijakov ni znižalo, ampak zvišalo. Že večkrat sem obžaloval, da sem prosil. Sicer se ravnateljskega dela ne bi rešil, če tudi ne bi prosil, ostal bi pač še dalje začasni ravnatelj, ker **razen mene se sploh nikdo ni potegoval za to mesto**. Danes se nikdo ne trga za ravnateljska mesta, ker je profesorska služba mnogo prijetnejša in ravno tako plačana.

3. Ker že govorim o službi na vodilnih mestih, naj še omenim nekaj značilnega o višjih šolskih nadzornikih za srednje šole. Smatram to tudi za stanovsko zadevo, ker je to edini avancement profesorskega stanu. Eden naših srednješolskih nadzornikov je garal od prevrata nad 2 leti, končno so mu odrekli živci, moral je vzeti dopust. Imel je tudi referat za meščanske šole. Na ozemlju, kjer pred prevratom ni bilo niti ene slovenske meščanske šole, jih je zdaj blizu 30! Mož torej gotovo ni brez zaslug in vendar je še danes »začasni« nadzornik, dočim so drugi bili pozneje imenovani takoj za stalne v 5. činu in so dobili še odlikovanja. Značiti bodo zdaj spoznali tudi njegovo vrednost, ker mu v vsej Sloveniji ne najdejo namestnika in je njegov referat že mesec dni nezaseden. (Da ne bo kdo sumnil, da imam osebne ambicije za »začasno nadzornikovanje«, povem takoj, da sem izven vsake kombinacije, ker — ležim v bolnici).

Ali se tudi v drugih poklicih tako postopa z raznimi funkcionarji ali samo pri profesorjih? Osebe so postranska stvar, gre mi za stan! Danes meni, jutri tebi. Zato organizacija ne sme prezreti takšnih slučajev.

4. Brali smo v dnevnikih, da zunanje ministrstvo odslovi vse filozofe ter jih stavi na razpolago prosvetnemu ministrstvu. Ni pa bilo v listih, ali pridejo ti filozofi v prosvetno ministrstvo na tista mesta, katera sedaj tam zavzemajo — juristi!

Kolikor je meni znano, ima filozofska fakulteta edino pismene izpite bodisi pri doktoratu, bodisi pri profesorskem izpitu. Littera scripta manet, nekaj pozitivnega znanja torej mora dokazati absolvirani filozof. Zakaj pa potem nikjer nič ne velja? In končno se lahko zgodi, da je kdo dovršil filozofijo, a iz tehtnega vzroka ni sposoben za srednješolsko službo. Zakaj

takšen ne bi dobil primerne uradniške službe tudi v drugem resortu?

Upam, da bo naš zastopnik profesor Reisner na pristojnem mestu zastopal pravične interese svojih najožjih tovarišev!

Mladin (Ljubljana):

Slučaj Besov.

(Odgovor na dopis v št. 7. »N. G.«, str. 3.)

V notici »Slučaj Besov!« priobčeni v št. 7 »Naš. Glas« pač ni mogel starin — V — zakriti mržnje do svojih mlajših tovarišev. Niti malo nimam namena zagovarjati izgubljenih ljudi, pač pa odklanjam z vso odločnostjo besede, s katerimi hoče gospod zvrniti krivdo na mlajše tovariše. To so izolirani slučaji, ki so se dogodili med starimi in mladimi in se še bodo. Nikakor pa ni lepo očrtniti vse mlajše tovariše, kar logično lahko vsak sklepa iz dotične notice. Ako so se vtihotapili v državno službo ljudje brez potrebne kvalifikacije in izobrazbe, so tega posamezne organizacije same krive, ki so to trpele. Jaz sam in moji tovariši smo pač napredovali hitreje, kakor so starejši v prejšnjih časih, to vse se je pa zgodilo v dopustnih mejah in največ s **pomočjo organizacij**, v katerih smo včlanjeni. Z nastopom cele organizacije so pa tudi starejši tovariši dosegli sorazmerno to, česar ne bi bili v normalnih časih. Vendar nam tega, da nismo služili kot praktikanti tri do štiri leta in v enem činovnem razredu svojih devet let, kakor v »zlatih« starih časih, ne morejo gotovi gospodje odpustiti. Od tod vsa mržnja, ki veje pri vsaki priliki iz vsake besede in vsake črke starejšega napram mlajšemu. Gospodje, ki ste še polni idealov — zavist še vedno ni lepa čednost!

Sedaj pa še nekaj v drugem ozir: — zagotavljam pa še enkrat, da nimam niti najmanjšega namena zagovarjati.

O našem predživljenju in izkušnjah je strašno dolgo poglavje. Stari smo bili od 25 do 35 let, ko smo prišli v državno službo. Kedaj človeka sreča paneta, o tem vlada različno mnenje; sam sem prepričan, da ako ga ni srečala v teh letih, ga sploh ne bo nikoli. Imamo pa tudi štiriletno vojno za seboj, v kateri smo si nabrali nebroj dragocenih življenjskih izkušenj. Ta štiri leta smo pretrpeli v takem duševnem in telesnem trpljenju, da se lahko skušamo z marsikakim starejšim tovarišem, kateremu je bilo v tem času največje trpljenje čitati časopise po kavarnah. Sedaj smo duševno in telesno strti, brez idealov in stari smo postali, da nas je strah. Komur se moralna stran pred vojno še ni utrdila, mora sedaj propasti, ker mu je vojska pomandrala še tisto malo, kar je imel dobrega. In kdo je kriv, da so nas gonili v klavnic? V strelskem jarku so se potrgale v pas vse nitke do ene in ta je bila najbolj surova, najbolj živalska — živeti. Zato se ni čuditi, ako je ta sedaj najmočnejša, vse drugo je pa ostalo pritlikavec — pohabljenec.

Strašno mnogo časa bo še treba, da se nam zacelijo vse rane. Sam se trudim vse pozabiti in začeti tam, kjer sem pred vojsko nehal, toda prepada štirih let nikakor ne morem premostiti.

Tovariši! Zahtevajte po vseh lokalih, kamor zahajate, „Naš Glas“! Nabavljajte svoje potrebščine le pri trdkah, ki inserirajo v „Našem Glasu“!

ANTON ČESNIK (Ljubljana):

Domovinstvo in državljanstvo finančne kontrole.

(Dalje.)

II. Državljanstvo.

Senžermenska pogodba je postavila predvsem načelo, da dobi državljanstvo vsakdo v tisti državi, kjer ima domovinsko pravico; v naši državi torej le tisti, ki imajo domovinsko pravico v kaki občini, pripadli kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev. Ono načelo pa je mirovna pogodba glede naše države še omejila v toliko, da dobijo državljanstvo **brezpogojno** le tisti, ki so imeli domovinsko pravico na dotičnem ozemlju vsaj že dne 1. januarja 1910; kdor je dobil domovinstvo **še po tem dnevu**, pa le tedaj, če vloži v roku enega leta prošnjo za priznanje našega državljanstva in če naša država temu priprdi. V tem slučaju je torej odvisno od proste volje naše države, ali postane dotičnik naš državljan ali ne, četudi ima pri nas domovinsko pravico. Ta omejitev na dan 1. januarja 1910 se je sprejela v mirovno pogodbo zato, da se tujcem, ki so se v poslednjih letih naselili v naših krajih (zlasti v Bosni), lahko odkloni podelitev našega državljanstva in da se jih leto dni potem, ko poteče optični rok, kot tuje državljane lahko izžene iz naše države.

Senžermenska mirovna pogodba je priznala povrh tega vsakemu državljani bivše avstroogrške monarhije, ki je pripadel tujerodni državi, pravico, da optira za svojo narodno državo in ta država je dolžna, da ga prizna za svojega polnopravnega državljana, a nasprotno je optant dolžan, da se izseli iz države, ki ji je pripadal, v državo, za katero je optiral.

Prošnja za priznanje našega državljanstva in optičja torej ni vseeno. Prošnja za priznanje našega državljanstva imajo vložiti tekom enega leta oni, ki že imajo domovinstvo na našem ozemlju, a so si ga pridobili po 1. januarju 1910; izjavo o optičji pa oni, ki nimajo domovinstva na našem ozemlju, temveč na ozemlju bivše avstroogrške monarhije, ki ni pripadlo naši državi.

Pri optantih je razločevati dve vrsti. Tisti, ki so že imeli domovinstvo na ozemlju, pripadlem naši kraljevini, a so to domovinstvo izgubili vsled pridobitve domovinstva v Rumuniji, Poljski, Čehoslovski in Italiji, morejo optirati tekom **enega leta**; tisti pa, ki še nikoli niso imeli domovinstva na ozemlju, pripadlem naši državi, morejo optirati za naše državljanstvo tekom **šestih mesecev**.

Enoletni odnosno šestmesečni rok teče izza dne 16. julija 1920, ko je stopila v veljavo senžermenska mirovna pogodba. Šestmesečni rok za optiranje onih, ki še nimajo domovinstva na našem ozemlju in ga tudi še nikoli imeli niso, je imel torej poteči že dne 15. januarja 1921, a je bil podaljšán za 2 meseca, zato poteče šele **15. marca 1921**; enoletni rok za optiranje onih, ki sicer nimajo domovinstva na našem ozemlju, a so ga vsaj nekdanj imeli, ter rok, za vlaganje prošnje za priznanje našega državljanstva onih, ki so si pridobili domovinstvo na našem ozemlju šele izza 1. januarja 1910, pa poteče dne **15. julija 1921**. Izjema je le za tiste Jugoslovane, ki imajo domovinstvo na našem ozemlju zasedenem po Italijanih (n. pr. na ozemlju pri Logatcu). Za nje začne teči enoletni odnosno šestmesečni rok šele od dneva, ko Italija izprazni dotične naše kraje. Ta dan bo svoječasno objavilo ministrstvo.

(Konec pril.)

JOŽEF ZAZULA (Prevalje):

Država po svetovni vojni.

(Dalie.)

VII.

Naše ceste so imele kar sedem gospodarjev pa nobenega pravega. Bile so državne, deželne, okrajne, občinske, mestne, veleposestniške in zasebne. —

Država je delala po svoje, okraj po svoje, občina po svoje, mesta so delala po svoje, zasebniki pa so pustili ceste razpadati po svoje. In tudi tam, kjer je veleposestnik po svojih gozdih speljal najlepše ceste, mu občine največkrat niso hotele privoščiti niti ficka obč. doklade, dasi bi bila jedva zadostovala za suho škarpo. Ako je potem veleposestnik cesto zaprl, pa se je dvignil grom in blisk nad obzorjem gozdarske uprave, da plemstvo in erar kot veleposestnik »uboge« davkoplačevalce preganja, ne pusti voziti, — niso pa povedali, da je njihova nagajivost kriva veleposestnikove nevolje. Primeril se je slučaj, da je gozdni erar delal krasno speljano cesto vrhu Otlice proti Colu, pa je ni mogel dokončati, ker sta dva cela posestnika prepovedala cesto speljati po njihovem svetu. Trnovski gozd mnogo let radi nagajivosti dveh zarukanih posestnikov ni mogel izvažati lesa na vipavsko stran, pač pa so kmetje pridno vozili in hodili po — eraričnih cestah. — Šele svetovna vojna je z energično potezo zgradila v tistih krajih nekaj ne samo njej, temveč celi javnosti koristnih cest in s tem odpravila upravni škandal, katerega so podpirali tudi poslanci, — v prvi vrsti pa ekspropriacijski zakon, ki na take šikane ni mislil.

In koliko je bilo komisij, shodov in obhodov za regulacijo Vipavščice, za zgradbo železnice povsevprek naše Slovenije! Komisijovanje enega samega takega objekta je stalo toliko, kolikor bi bil veljal objekt sam, ako bi se ne bilo delo le projektovalo, temveč tudi sklenilo in izgotovilo. A seveda! Iz takega slučaja je nastal najprej lokalni politični boj, potem deželni, končno državni; v znanih Žireh so se 30 let prepirali za cesto proti Rovtami: eni so bili za Račevo, drugi za Sovro. Praktičnega razločka ni bilo nobenega, posamezni oštriji in selišča so bila prizadeta in vendar je bila dolina v dveh taborih: eden je zagovarjal Sovro in iz političnega nasprotstva bil proti Račevi, drugi je hvalil Račevo in ne iz stvarnega, temveč političnega nasprotstva nagajal Sovro.

Isto velja za meje, kjer se delijo doline v dve kronovini, kakor je Pusterska med Koroško in Tirolsko, Vipavska med Kranjsko in Primorsko in cela vrsta podobnih.

Zato se praktični, skušeni ljudje veselijo, da je prevrat prepodil kronovinskega zlodja; novodobni »Jugoslovani« pa bi radi mesto njega vpeljali — plemensko zgago.

(Dalie prih.)

Vestnik.

Izenačenje plač. V seli Osrednje zveze dne 12. februarja se je razpravljalo o izenačenju plač vsem onim državnim nameščencem, ki doslej te ugodnosti niso bili deležni. Narodni poslanec prof. Reischer, ki vsled odstopovanja na Dunaj, pri seli ni mogel biti navzoč, je izročil Osrednji zvezi shematičen pregled v Srbiji veljavni dinarskih plač. Te plače prično s 1263 Din., kar bi odgovarjalo začetni letni plači našega uradnika v XI. čin. razredu in zaključujejo IV. činovni razred s 7072 Din. Primerljiva tabela, ki jo je napravila O. Z., kaže, da bi se »

izenachenjem na tej podlagi gnotni položaj prečanskih uradnikov izboljšal samo neznatno in bi razlika na prejemkih v posameznih plačilnih stopnjah ustvarjala veliko neenakomernost.

To neenakomernost je pripisovati zlasti diferenciranim draginjskim dokladam po uredbi Dkbr. 130.000/20, ker draginjske dnevnice s svojimi kvotami ne odrezujejo s poedinimi činovnimi razredi, marveč segajo preko teh razredov v plačilne stopnje. Pri slugah in poduradniških se ta nedostatek ne pojavi, ker so draginjske dnevnice odmerjene za vse plačilne stopnje enako. Po budgetu za leto 1920/21 pa se je na drugi strani dognalo, da je plačilni sistem v Srbiji jako različen in da znaša letna plača nekaterih uradnikov, katerih službeni položaj odgovarja našemu uradniku XI. čin. razr., tudi 1500 Din. Zato se O. Z. ni mogla odločiti za izenačenje plač na osnovi v Srbiji veljavnega plačilnega sistema, ki se je z večino glasov pridružila predlogu naše deželne vlade. Ta predlog je v toliko enostavnejši, ker gre za tem, da se sedanja temeljna plača spremeni v dinarje. Tudi praktično je izvedljiv v najkrajšem času, ker izpreminja samo nekatere člene v okvirju uredbe o draginjskih dokladah z dne 29. septembra 1920 Dkbr. 130.000/20. Vprašanje je samo, kakšno stališče bo napram predlogu zavzela osrednja vlada z ozirom na finančni efekt in na kritje večjih izdatkov in ako se bo dalo izenačenje plač po tem predlogu uveljaviti tudi za vse srbske uradnike.

O. Z. je v zmislu sklepa širšega odbora poslala poslanca prof. Reischerja, da se v odseku za rešitev vprašanja drž. nameščencev zavzame za predlog naše deželne vlade in se tikratu obrni do Zvez v Zagrebu, Sarajevu in Splitu, da tudi one pri svojih pokrajinskih vladah in poslancih vse potrebno ukrenejo, da pride predlog na razpravo kot enodušna zahteva vseh prečanskih drž. nameščencev.

Zal, da po sklepu delegatov O. Z. posl. Reischerju za enkrat še ni mogla dati potrebnih navodil za slučaj, da predlog — propade. Prof. Reischer torej za zdaj nima povelja, da bi se mogel v imenu O. Z. pogajati z vlado s kakšnega drugega vidika, zato se bojimo, da bo akcija na podlagi sklepa, ki ga je storila O. Z. brezuspešna ali pa se bo zopet v nedoglednost zavlekla. Posl. Reischer je odpotoval v Beograd 27. t. m. in bo Zvezi v prihodnjih dneh o položaju poročal.

Vsi važnejši sklepi in koraki, ki jih v tem ali v drugih vprašanih stori O. Z., bo odslej naše glasilo poročalo.

Iz društva davčnih izterjevalcev. Tistega trnjevega plota, ki je tesno oklepaj naš plebejski stan v stari Avstriji in ki ga ni mogel nihče izmed nas preplezati, se ni zadnja naredba osrednje vlade glede ureditve našega službenega razmerja niti z besedico dotaknila, dočim so ga v novi Avstriji za vse davčne izterjevalce, ki služijo 10 let, popolnoma odstranili. Mi zahtevamo, da se nas uvrsti v primerno uradniško skupino vsaj po preteklu 12 službenih let, in je društvo v tej zadevi izročilo g. poslancu Jos. Reischerju po Osrednji zvezi pismeno vlogo s prošnjo, da polkusi uveljaviti to našo zahtevo vsaj s službeno pragmatiko, ako ne bo prej mogoče. Naša justična uprava se je že prepričala, kako važna je izvršilna služba in je ustanovila za sodne slugе v Sloveniji več novih poduradniških in uradniških mest. Dotična naredba je priobčena v »Uradnem listu« št. 16, in naše društvo sodnim izvrševalnim nameščencem prav iz srca čestita k temu lepemu uspehu! Do podobnega spoznanja mora priti tudi naša finančna uprava in ugoditi naši tožadveni zahtevi. — Ko se zdaj izpolnjuje izpraznjena mesta davčnih izterjevalcev v Sloveniji z novimi imenovanji, naj pošlje fin. ravnateljstvo dekrete za imenovanja po novi naredbi tudi vsem ostalim, čez 10 let služočim davčnim izterjevalcem, za kar prosi društvo v imenu teh svojih članov. Vse nove kakor tudi stare tovariše pa se tem potom nujno opozarja, da naj ne zanemarjajo društvenih dolžnosti. Lastna korist in stanovska zavednost zahtevata, da je vsak zvest član našega društva in naročnik »Našega Glasa«. Naša članarina je jako nizka, znaša le 24 K na leto. Vsak naj jo ta-

koj pošlje vsaj za pol leta ali pa za vse leto Gustavu Mlejniku v Škofji Loki, Gorenjsko, kdor do zdaj še ni storil tega. Novi tovariši postanejo po vplačilu te članarine tudi društveni člani in ni treba kakke posebne prijave. Društvo.

Krožek magistratnih uradnikov ima svoj XIII. redni občni zbor v petek, dne 4. marca ob 5. popoldne v mestni posvetovalnici.

Društvo sodnopisarniških in zemljiškoknjižnih uradnikov opozarja vnovič tovariše na občni zbor, ki se vrši v nedeljo 6. marca pop. ob 3. uri v sobi št. 28 justične palače. Vsak naj se ga udeleži; posebno pa so dobrodošli oni, ki društvo neopravičeno napadajo in mu predbacivajo nedelavnost. Tem se bo, če pridejo, položaj temeljito pojasnil in videči bodo, da so vsi očitki brez podlage.

Uredba o organizaciji finančne kontrole. Štev. 7. Uradnega lista je popolnoma pošla, zato je na društveno intervencijo izšel ponatisk Uredbe. Oni tovariši, ki 7. številke Uradnega lista niso več dobili, naj jo vnovič naroče pri upravnistvu Uradnega lista. Izvod stane 2 kroni.

Sastava pragmatike. Zagrebški »Naš Glas« poroča: Centralni je odbor SJN. uzeo u svoj program, da što skorije dodje do činovničke pragmatike. Da taj posao bude što točnije izveden, odlučio je odbor nabaviti sve pragmatike modernih evropskih država i saslušati mišljenja svih strukovnih skupina, kotarskih skupina i napokon svih javnih namještenika. Kako je taj posao osobito važan za javne namještenike, potrebno je o tome saslušati što više mišljenja i savjeta, pa ćemo u »Našem Glasu« odsada voditi posebnu rubriku, u kojoj će se ventilirati pitanje sastava pragmatike. Neka dakle pojedine skupine ili pojedini javni namještenici iznesu sva svoja mišljenja i sve prijedloge, za koje žele, da udju u pragmatiku, pa se može o tome voditi i debata, a ta će poslužiti kao direktiva sastavljačina načrta pragmatike. Kad bude taj nacrt dovršen, predložit će se taj nacrt ministarskom savjetu na odobrenje. Za sada će odbor SJN. u prvom redu nabaviti nacrt pragmatike javnih namještenika u Sloveniji, koji je već gotov, pa ćemo neke ulomke iz te pragmatike priopćiti u »Našem Glasu«. — Hrvatje torej s pragmatiko šefe polagoma začenjajo. Trajalo bo pač še zelo dolgo, predno preštudirajo vse pragmatike vseh modernih evropskih držav in predno se odzovejo vse organizacije — ter se zaključi dolga debata, ki naj se vodi v »N. Gl.« in ki naj jo sestavljači načrta pragmatike končno vpoštevajo... In Slovenci? Kaj če bi poverili izdelavo pragmatike »Slovenčevim« drž. uradnikom, ki znajo tako rezko kritizirati? Naj se izkažejo še pri — delu! — I —

Izvršilni uradniki in poduradniki. Pišejo nam: V Uradnem listu št. 16 z dne 16. II. 1921 je izšla naredba ministarstva pravde, ki uvaža mesta izvršilnih uradnikov in poduradnikov. Z veseljem je pozdravil vsak to naredbo. Vendar je pa ta naredba prinesla obenem mnogoterim veliko razočaranje. Kajti izbranih je le nekaj sodišč, pri katerih so se uvedla poduradniška mesta, druga sodišča so se pa kratkoma prezrla. Iz katerega vzroka se je tako postopalo, ni znano, a je zelo čudno. Gotovo služijo pri teh nesrečnih sodiščih, ki so bila prezrta, slugе, ki opravljajo izvršilno službo že po več let kot to zahteva naredba. Tudi niso za izvrševanje te službe prav nič manj sposobni kot oni, ki služijo pri sodiščih, katera naredba upošteva. Kako pridejo slugе, ki morajo služiti pri prezrtih sodiščih, do te kazni, je nerazumljivo. Morda so se upoštevala pri tem večja sodišča. To pa nikakor ni pravilno. Pri manjšem sodišču mora sluga ravno tako opravljati izvršilno službo. Če pa te ni vedno zadosti se pa ponabla sluga v pisarni, kjer se mu odkazujejo dostikrat tudi dela, ki sicer pristojajo uradnikom. Sicer je pa razmerje med opravljenimi številkami v izvršilnih stvarih pri sodiščih tako malenkostno,

da to ne more priti v poštev. Nekatera sodišča, ki po tej naredbi ne dobijo izvršilnega poduradnika, izkazujejo celo več »E« kot ona, ki ga dobijo. Če se pa manjša sodišča že tako omalovažujejo, da sluga pri njih niti napredovati ne sme, zakaj se nekateri takih slug po gotovih letih službovanja ne premesti in na ta mesta nastavi mlajše sluga začelnike? S to naredbo je gospod pravosodni minister, oziroma gospod poverjenik za pravosodstvo za Slovenijo, kaznoval vse one sluga, ki služijo pri prezrtih sodiščih, baje samo zato, ker zvesto in skrbno, brez vsake kazni služijo in opravljajo svojo težko izvršilno službo že več let. To ravnanje pa ni nikakor v prid pravosodni stvari. Z razlikovanjem se izživa torej le nezadovoljnost med uslužbenci ter se jim jemlje veselje do službe. Če so se uvedla pri nekaterih sodiščih poduradniška mesta, naj se uvedejo pri vseh. Na ta način naj se da možnost do napredovanja vsakomur, ki opravlja svojo službo pošteno. To tembolj, ker bi pravosodna uprava ne imela zaradi tega veliko več izdatkov.

Iz užitijskih krogov smo prejeli: »Neverjetno, a resnično! Dvojna mera — ista služba. Jaz se sprva sploh nisem oziral na poročila v »Nasem Glasu«, št. 5, ker se mi je zdelo popolnoma nemogoče. Sedaj pa vidim, kakor poroča »Nas Glas« št. 8, da je dotični dopis resničen. Zadeva se mora pojasniti. Kot član pozivam društvo, da glede tega napravi primerne korake. Potem se bode že videlo, kje je tista »pravna« podlaga. Nadalje naj društvo tudi poišče, ako mogoče tega še ne ve, kje je obtičala naša zadeva. Kje je vzrok, da se nas tako dolgo ne uredi? Zakaj se nas še ni dodelilo fin. kontroli? Katera oblast, oz. kateri predstojnik, ne izroči ukaza celokupne vlade? — Zadeva čaka odrešenja v Beogradu, pri fin. delegaciji v Ljubljani ali pri nadzorništvu. Dolžnost društva je, da zastali voz izsleda in pusti naprej, sicer lahko popolnoma zarjavi. Društvo naj ne zaupa predzno v milost naših predpostavljanih. Vsaki zadevi treba neprestano slediti in jo urediti. Končno bi bilo tudi dobro, da se napravi primerna vloga na društvo fin. straže

(kontrola). Društvo fin. kontrole blagovoli upliti na to, da naši novi predpostavljeni pri fin. kontroli v vsakem oziru naše želje upoštevajo, dokler si po možnosti nekoliko ne pomoremo. Ker sem mnenja, da se z mojo mislijo strinja večina tovarišev, prosim torej društvo, da mi odgovori v tem listu.

A. O.

Računsko in upravno leto se še vedno šteje od 1. decembra do 31. majnika, kakor se je to upeljalo leta 1919. Ali bi ne bilo mogoče sedaj to spremeniti na stari način, t. j. da se razteza upravno leto od prvega julija enega do 30. junija drugega leta. Ta doba je tem bolj praktična za izdelovanje različnih seznamov, izkazov in dnevnikov in sicer zato, ker se nekateri statistični podatki in vloge sestavljajo po koledarskem in druge zopet po upravnem (računskem) letu. Kar se tiče n. pr. letnih poročil itd., ki se delajo po koledarskem letu in so v neposredni zvezi z računovodstvom, se morejo le z jako kompliciranim in nepotrebnim računanjem primerjati s sezname računskega leta. Če se pa šteje računsko leto od enega koledarskega polletja do drugega, potem te težkoče vse odpadejo. Opozarjajo se na to metodno oblačilo in funkcionarji, da iz navedenih razlogov to upoštevajo. Nova naredba bi seveda morala biti pravočasno izdana in razglašena, ne še le en mesec pozneje, kakor se je zgodilo leta 1919., da so se računski le z največjimi težkočami zamogli naknadno preduraditi. Čudno je, da se za to važno stvar nihče ne zanima, dasi ravno si pri vsakem letnem ali polletnem zaključku marsikateri uradnik s tem nepotrebnim delom glavo bel.

Značilno. Nekdo je dobil za vzorno nadzorovanje izredno nagrado 2000 K. Tisto nadzorovanje je bila stanovska dolžnost dotičnika, za kar je bil tudi plačan. Pisarniški uradnik, ki je izgotovil več sto uradnih izvidov izven uradnih ur, pridobil stem državi lepe stotake, pa je dobil nagrade beri in piši — dve kroni. V Sloveniji vladajo res idilčne razmere. Škandal, ki naj si ga finančna uprava globoko zapiše v večni spomin!

Redni občni zbor

»Samopomoči« gospodarske zadruge javnih nameščencev in vpokojencev za politični okraj Kranj v Kranju r. z. z. o. z. se vrši v nedeljo, dne 20. marca 1921 ob pol 10. uri dopoldne v prostorih Ljudskega doma v Kranju z nastopnim dnevnim redom:

1. Čitanje zapisnika 1. občnega zbora.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobrenje računskega zaključka za prvo poslovno leto 1920.
5. Sklepanje o absolutoriju.
6. Razdelitev dobička.
7. Sprememba zadružnih pravil.
8. Volitev načelstva.
9. Volitev nadzorstva.
10. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, se bo vršil pol ure nato občni zbor z istim dnevnim redom, ki bo sklepčen ob vsaki udeležbi ne glede na število navzočih članov.

Načelstvo.

Za tiskovni sklad so darovali: g. Miho Potočnik v Gor. Radgoni, g. Joža Bekš v Ljubljani po 9 kron, g. Aleks. Fric v Konjicah, g. Borlak Ant. Maribor po 5 kron. Srčna hvala!

Listnica uredništva. G. Ludov. P—č v Sm—! Za sina Vam ne pristojta dnevnic, ker je v službi navedbe preskrbljen!

Priporoča se tvrdka 4—6

Jos. Petelinc

trgovina z galanterijskim in modnim blagom, zaloga šivalnih strojev in njih posameznih delov.

Ljubljana, Sv. Petra n. 7.

Prvi in edini slovenski zavarovalni zavod.

Vzajemna zavarovalnica

v Ljubljani, Dunajska cesta 17,

je ustanovila oddelek za

življenjska zavarovanja

Sprejema: V življenjskem oddelku: zavarovanja na doživetje in smrt v vseh sestavah, zavarovanja na otroško doto, rentna in ljudska zavarovanja pod najugodnejšimi pogoji.

V požarnem oddelku: zavarovanja vseh premakljivih in nepremakljivih predmetov, ki se poškodujejo po ognju, streli in po eksploziji svetilnega plina po znano nizkih cenah.

Podružnica: CELJE, Breg 33.

Vzajemna posojilnica

r. z. z. o. j. v Ljubljani.

Izjava za javne uslužbenke transakcije dolgov v Avstriji. — V letu 1920 je bilo uradništvu v korist že izvedenih 80 transakcij.

Za izvedbo transakcije je sedaj najugodnejša prilika, ker je kurz avstr. krone zelo nizek. Vsakdo lahko zniža svoj dolg na 2 tretjini in še več. Transakcijo izvede zadruga sama proti povrnitvi naraslih stroškov.

Zadruga dovoljuje javnim uslužbencem posojila na osebni kredit: proti poročstvu, zaznambi na službene prejemke in zastavi življ. polic na daljšo dobo in proti malim mesečnim odplačilom; obresti 6%.

Hranilne vloge se obrestujejo po 4%.

Prošnje se rešujejo zelo hitro. Zahtevajte prospekt!

Kavarna „Central“

19-3

se priporoča za mnogo-brojen obisk. Pristna kava, cena in solidna postrežba.

Stefan Miholič, kavarnar.
Ljubljana - - Sv. Petra nasip.

A. Mihelič, Ljubljana

Šelenburgova ulica 1.

15-3

Trgovina s ščetinastimi izdelki. Galanterija in parfumerija. Edina zaloga jugoslovanskih
K V A R T
k a k o r
tarok,
marijaš, whist, primorka.

Modni salon

Stuchly - Maške

LJUBLJANA,

Zidovska ul. 3,

Dvorski trg 1.

Priporočamo veliko izbiro najnovejših svilenih klobukov, čepic in slamnikov za dame in deklice.

Popravila točno in ceno.

Žalni klobuki vedno v zalogi.